

Muutos poikkeavien laboriotulosten ilmoittamiskäytännöissä

ISLAB haluaa yhtenäistää poikkeavien kliinisen kemian erikoisalan laboriotulosten ilmoitusmenettelyä Itä-Suomen alueella. Mikrobiologian tutkimusten tulosten ilmoituskäytännöt on sovittu paikallisesti ja niihin ei tule tässä yhteydessä muutoksia.

Osassa ISLABin laboratorioista on ilmoitettu vastauksia puhelimitse hoitoyksikköön. Toiminta on ollut epäyhtenäistä ja aikaa vievää, eikä potilasta hoitavaa henkilökuntaa varsinkaan avoterveydenhuollon puolella ole usein toistuvista yrityksistä huolimatta tavoitettu erityisesti päivystysaikana. Tämä on johdannut tilanteisiin, joissa avoterveydenhuollon potilaiden kriittisesti poikkeavia laboriotuloksia ei ole voitu ilmoittaa hoitavalle lääkärille saman päivän aikana. Joissakin tilanteissa hoitoyksikkö on olettanut laboratorion ilmoittavan poikkeavista tuloksista puhelimitse ja tietojärjestelmässä olleet valmiit tulokset on katsottu tämän vuoksi viiveellä. Jatkossa menettelemme seuraavasti:

- **Sairaalahoidossa olevien potilaiden poikkeavia tuloksia ei ilmoiteta erikseen puhelimitse 14.4.2014 alkaen, vaan ne ovat nähtävissä reaaliaikaisen tiedonsiirron avulla tietojärjestelmästä tuloksen valmistuttua.**
- **Avoterveydenhuollon potilaiden poikkeavien laboriotulosten osalta** ISLAB ehdottaa, että mikäli edustamanne hoitoyksikkö haluaa jatkossa saada ilmoituksen poikkeavista laboriotuloksista, pyydämme ilmoittamaan (ICTpäivystys@islab.fi) 24.3.2014 mennessä seuraavat asiat: 1) palveluun liitettävät hoitoyksiköt ja niiden osastokoodit, 2) päivystävän yksikön faksinumero, johon tulokset lähetetään. Lähetämme päivän aikana valmistuneet tulokset annettuun numeroon päivittäin klo 18 mennessä, jolloin myös alueelta tulevien päivällä otettujen laboriotutkimusten tulokset ovat valmiita. **Mikäli faksinumeroa ei ilmoiteta, 14.4.2014 lähtien poikkeavista tuloksista ei erikseen ilmoiteta.**

Olemme pyrkineet rajaamaan poikkeavien tulosten ilmoitukset tilanteisiin, joissa poikkeava tulos voi osoittaa potilaan välittömän henkeä uhkaavan, akuuttia hoitoa vaativan tilan ja potilaan laboriotuloksen ilmoittaminen päivystävään yksikköön on tärkeää vuorokauden ajasta riippumatta. Katsoisimme, että potilaan välittömän hoitotarpeen vuoksi olisi järkevintä ilmoittaa poikkeava laboriotulos kunkin alueen päivystysyksikköön, jotta potilaan hoidon tarve voitaisiin välittömästi arvioida. Käytännössä emme pysty ilmoittamaan poikkeavia tuloksia laboriotutkimuksen pyytäneeseen yksikköön, koska tuloksia valmistuu kellonaikoihin, jolloin pyytävässä yksikössä ei ole ketään paikalla. Esimerkiksi em. taulukon mukaisesti matala natrium (alle 125 mmol/l) tulos, jonka on pyytänyt Kuopion Riistaveden terveysaseman terveyskeskuslääkäri, ilmoitetaan faksilla Kuopion yhteispäivystykseen päivittäin klo 18 mennessä.

Alla olevassa taulukossa on lueteltu tutkimukset ja tulosten ilmoitusrajat.

Tutkimus	Ilmoitusrajat
P –Gluk	alle 2.5 mmol/l tai yli 30 mmol/l
P –K	alle 3 mmol/l tai yli 6 mmol/l
P –Na	alle 125 mmol/l
fP-Ca	alle 1.8 mmol/l tai yli 3.3 mmol/l
fS-Ca-ion	alle 0.9 mmol/l tai yli 1.6 mmol/l
S –Digoks	yli 3 nmol/l
B -Hb	alle 60 g/l
B -Tromb	alle $50 \times 10^9/l$
fB-Leuk	yli $100 \times 10^9/l$
B -Neut	alle $0.5 \times 10^9/l$
P -INR	yli 6.5
B -Diffi	blasteja yli 10 % leukosyytien erittelyjakaumasta
B –Blas-O	positiivinen

Pentti Mäntymaa
lääketieteellinen vastuualuejohtaja, ISLAB

Jarkko Romppanen
lääketieteellinen vastuualuejohtaja, ISLAB

Kari Punnonen, toimitusjohtaja
johtava ylilääkäri, ISLAB

Jakelu

ISLABin aluelaboratorioiden johtajat,
Kuopion aluelaboratorio: KYSin osastot ja poliklinikat,
ESSHP terveyskeskukset ja sairaalat
ISSHP terveyskeskukset ja sairaalat
PKSSK terveyskeskukset ja sairaalat
PSSHP terveyskeskukset ja sairaalat
OA:HEMAUT, OA:KEMAUT
Internet, intranet